COLECȚIA „POVESTIRI ȘTIINȚIFICO-FANTASTICE"

287

ŞTEFAN ZAIDES

O MIE DE TUTANKAMONI

**

JEROME K. JEROME

UN CAVALER DESĂVÎRŞIT

287

Colecţia
„POVESTIRI ŞTIINŢIFICO-FANTASTICE"
editată de revista
Ştiinţa şi Tehnica
Anul XII
1 noiembrie 1966

Nr. 288
al Colecţiei
cuprinde
povestirea:

„PLÎNSETUL ASTRELOR"

de CRISTIAN CONSTANDA

Redactor literar: ADRIAN ROGOZ
Coperta-desen: VICTOR WEGEMANN
Prezentarea grafică: CORNEL DANELIUC

ŞTEFAN ZAIDES

O MIE DE TUTANKAMONI

(URMARE DIN NUMĂRUL TRECUT)

* *

REZUMATUL CAPITOLELOR PRECEDENTE:

Un tînăr biolog, Alfonso Arlson, pătrunde, în pofida interdicţiei prezentate de juriu, la Congresul mondial al biologilor, unde îşi prezintă noua sa invenţie. Părîndu-li-se de domeniul absurdului, savanţii îl izgonesc. Arlson jură să se răzbune şi pune la cale uciderea unor biologi care i-au refuzat sprijinul. El îi ucide pe doi dintre ei. Poliţia, alarmată, încredinţează rezolvarea acestei afaceri inspectorului Dux, un om cam ciudat, dar capabil.

8. BILL-SĂGEATĂ A ÎNVIAT DIN MORŢI

Dux derulă ghemul de sfoară pe direcţia săgeţii şi linia descrisă astfel se îndreptă spre nişte boschete de liliac din grădină. Măsurase distanţa cu pasul — douăzeci şi cinci de

metri. Asasinul fusese deci un as dacă ochise atît de precis de la o asemenea distanță.

Robert se ținea deoparte. Spusese răspicat că nu stă singur lîngă mort și se oferise în repetate rînduri să-l cheme pe mister Fooller să ajute în locul său, dar Dux îl oprise. Acum Robert privea cu mirare la ceea ce întreprindea inpectorul și în sinea lui probabil că nu prea nutrea gînduri pline de respect față de îndeletnicirile polițistului, pentru că în cîteva rînduri Dux îl surprinse surîzînd ironic.

De fapt, același lucru ar fi observat Dux și pe fața lui Fooller dacă l-ar fi putut vedea. Dar sergentul rămăsese la locul său așa cum i se ordonase.

Dux începu să cerceteze cu atenție în spatele boschetelor. Pămîntul era încă destul de umed și i se lipea de tălpi, dar inspectorul nu-l băga în seamă. Abia într-un tîrziu descoperi, aproximativ la zece metri de primul boschet, urmele unor pași. Atunci îl strigă pe Robert și, cînd chelnerul se apropie, Dux îl chestionă :

— Spune-mi, Boby, îl alintă el, voi obișnuiți să vă plimbați vreodată prin grădină ?

— Desigur, domnule...

— Dar numai pe alei, nu-i așa ?

— Desigur, domnule, numai pe alei...

— Și nu vă abateți niciodată de pe alei ?

— Nu, domnule, nu ne abatem niciodată de pe alei... Nu ne este permis, domnule. Și dacă cumva s-ar întîmpla asta vreodată și ne-ar vedea mister Lommer sau, și mai rău, mister Hastings, grădinarul, ar ieși scandal mare !

— Bine, Boby, mulțumesc. Acum fii bun și-l cheamă pe mister Fooller, da ?

Robert alergă, fericit că a scăpat de asemenea preocupări, și-l chemă pe sergent.

Fooller veni îndată. Era înalt, bine legat, blond, cu ochii albaștri privind rece pe sub două sprîncene stufoase.

— Fooller, porunci Dux, fii bun și ridică la repezeală urmele acestea... și i le arătă pe cele aflate lîngă al treilea boschet. Dar repede ! repetă el și se îndreptă spre mașină.

La mașina poliției veghea alt sergent, Horcher. Dux îl pofti și pe el să se repeadă la Fooller cu cele de trebuință și să-l ajute să ridice urmele.

— Amîndoi apoi ridicați amprentele de pe săgeată și invitați mîine, la noi, întregul personal al clubului să vină să li se ia amprentele, clar?

În capul scărilor apăru mister Lommer.

Tocmai atunci sergentul întrebă:

— Să vină și d-l director?

— Și!..., ridică tonul Dux. În cap cu el să vină, auzi? La revedere!

Șeful îl aștepta pe Dux cu sufletul la gură.

Cum intră acesta în birou i se repezi în întîmpinare:

— Ei?...

— Aceeași mînă!...

— Formidabil! Tot cu săgeata?

— Tot...

— Formidabil! Și?

— Bănuiesc ceva, dar...

— Formidabil! Pe cine?

Dux rîse:

— Dacă-ți spun, înainte să-mi ripostezi că sînt nebun, are să-ți scape, și de astă dată pe bună dreptate! un alt formidabil...

Dar șefului nu-i ardea de rîs.

— Îți dai seama ce proporții va lua scandalul? Pînă acum, doi dintre biologii de frunte ai țării au fost uciși. Dacă merge așa... în ritmul ăsta... Dar nu-mi spui pe cine bănuiești?

Dux trase iar o porție de whiski din rezervele sale „interne".

— Nu-ți spun, zise, pentru că nu mă lași.

— Zi-i!

— Pe... Bill-Săgeată.

Auzind vesea, Nick se prăvăli într-un fotoliu.

— Ești nebun!

— Ei, vezi? Ți-am spus că o să-mi arunci epitetul ăsta în cap.

— Vorbești de Bill-Săgeată care a fost ucis acum 22 de ani?

— Chiar de el, preciză Dux.

— Dar bine, omule, doar am văzut amîndoi, cu propriii ochi, cum Bill-Săgeată a fost împușcat la Sing-Sing, cînd a încercat să evadeze!?

— Chiar aşa. După felul cum a lucrat însă... după săgeţi... după... Mă rog : să aşteptăm totuşi să vedem examenul urmelor descoperite lîngă boschetul de unde presupunem că s-a tras, examenul dactiloscopic al amprentelor de pe săgeată...

9. CANIONUL DIAVOLULUI

E o depresiune adîncă şi îngustă, umbrită de costişe abrupte ; în vale curge un rîu pitic, cu apă puţină, în care se varsă reziduurile aşezării din imediata apropiere a văii. Format datorită jocului tectonic al scoarţei, Canionul Diavolului e o împărăţie a stîncilor şi a liniştii. Rar se abate cineva pe aici. Cenuşiul grohotişului e culoarea care domină în canion, doar ici şi colo cîte un mănunchi de iarbă aspră, cu nuanţe de rugină pe ea, dacă se încumetă să mai crească.

Aşezarea de la începutul văii e o veche îngrămădire de sălaşuri ale foştilor căutători de aur. Cocioabele din resturi de ambalaj au evoluat şi locul lor a fost luat de maghernițe insalubre sistem bidon. Multe decenii în şir localitatea s-a chemat după numele canionului — **Canionul Diavolului.** Astăzi ea se numeşte Paleras. Numai faima hotelului-restaurant mai aminteşte de vechea îndeletnicire a locuitorilor şi de numele canionului : „La diavolul de aur". Patronul restaurantului e un oarecare mister Arlson — Alfonso Arlson. E un tip ursuz. Rareori poate fi zărită prin restaurant sau în holul hotelului statura sa înaltă, costelivă. Iar privirea-i cenuşie, metalică şi rea rar se adresează cuiva, plutind mai tot timpul undeva, aiurea. Pare mereu muncit de un gînd ascuns. Vorbeşte puţin şi numai cu cei ai casei ; mai puţin cu personalul de serviciu şi de loc cu clienţii.

Adesea mister Alfonso Arlson lipseşte de acasă cu lunile. Nu ştie nimeni unde a plecat. Se zice că nici celor apropiaţi nu le împărtăşeşte scopul şi locul călătoriilor sale. Gurile rele zic că ar putea fi văzut destul de des la Verteville, oraşul cel mai apropiat, dar, de fapt, aflat la 60 de mile de Paleras.

Îndeletnicirile domnului Arlson rămîn însă cu totul şi cu totul străine chiar şi curioşilor locuitori ai Palerasului. Ar fi interesant de fotografiat figurile mirate ale acestora atunci cînd cineva le-ar spune că domnul Arlson nu numai că nu

pleacă din Paleras, dar lucrează aici, la un pas de ei, în fosta mină de aur „Charleston III".

Printr-un gang subteran, restaurantul „La diavolul de aur" comunică cu una dintre galeriile minei părăsite. Coridorul de sub pămînt a fost construit, încă în anii de groază și prosperitate 1860—1870, de domnul Hans Spiellmann, fondatorul restaurantului „La diavolul de aur" și primul său patron. Pe vremea aceea, regiunea era locul de hălăduială a tot soiul de bande — între care mai vestită era aceea a lui Walt Honnecher, zis **Mînă-de-lemn**, un bandit vesel și sîngeros, șef a peste doisprezece tîlhari croiți după chipul și asemănarea sa. Cînd Walt zis Mînă-de-lemn da iama în așezare, trebuia să dispari cu avut cu tot ; altfel încăpea totul pe mîna oamenilor lui Walt. Deși căutau în special **muggeți** de aur, bandiții luau și dolari foșnitori și, cum d-l Hans Spiellmann era un om prevăzător, el însuși trecut prin tot soiul de afaceri necurate, și-a construit sistemul acesta de apărare: coridorul subteran care dă în mina părăsită încă de pe la 1838.

Alfonso Arlson, cum-necum, aflase secretul coridorului și cumpărase restaurantul abia în urmă cu vreo 25 de ani. Și se părea că făcuse o afacere bună. În orice caz, reînnoise mobilierul, pictase o nouă firmă, își cumpărase mașină. Mexicanul care ținuse hanul — căci han era mai degrabă decît hotel — pînă la cumpărarea lui de către Alfonso fusese și rămăsese un sărăntoc. Vînduse tot mexicanul și voise să ia viața de la capăt în Verteville. Aproape de oraș însă îl atacase o bandă de hoți, îl omorîse pe el și pe ai lui și le furase și bruma ce luase pe han.

Arlson se statornicise la Paleras și părea că aici are de gînd să se îngroape. De altfel, localnicii se obișnuiseră repede cu el și nu li se mai părea o fire prea ciudată. Așa-i lumea, te uită repede dacă n-o bagi în seamă : iar Alfonso Arlson tocmai așa se purta, nu băga pe nimeni în seamă.

Cînd și cînd, cu autocamioanele, Arlson aducea de la oraș marfă. Atunci descărca totul în pîntecele uriașei lui pivnițe. Apoi camioanele plecau și Alfonso punea zece lacăte la ușile enorme ale pivniței. El intra acolo prin alte uși, care se deschideau din casă. Așa se face că atunci cînd și-a adus complicatele sale aparate de laborator, pe domnul Arlson nu l-a văzut nici vîntul, nici pămîntul. Nici măcar șoferii n-au bănuit ce se află în cutiile acelea atît de mari și de grele, sigi-

late. Abia jos, în pivniță, singur, a început Alfonso să le desfacă și să le care în mina veche. Un capăt al galeriei fusese prăvălit de el cu dinamită, așa că dinafară nimeni nu mai putea intra în mină. Cioplise și amenajase — tot singur — încăperile, le căptușise zdravăn cu lemnul lăzilor în care adusese aparatele, apoi, cînd totul fu gata, își aduse și un generator de curent electric.

Aici, în afundul pămîntului, petrecea Arlson zile și zile în șir. Deși nu-l vedeau cînd pleca, ci numai dispărînd pentru multă vreme, oamenii îl considerau departe și care ce treabă ar fi avut să cerceteze cînd și cu ce călătorea — nevăzut și neștiut de nimeni — Alfonso Arlson ?!

Nestingherit de nimeni, Arlson lucra, și lucra, și lucra. Un izvor de apă termală, captat tot de el, în mină, îl ajuta în multe privințe și se pare că ciudatul savant știuse să tragă de pe urma acestuia toate foloasele.

Ai casei numai o dată l-au zărit pe Alfonso zîmbind fericit — cu adevărat fericit ! Aceasta s-a întîmplat cu peste 20 de ani în urmă. Arlson ieșise tocmai din pivniță și zîmbea, vesel cum nu-l mai văzuse soția niciodată.

— Ce s-a întîmplat, Alfonso ? l-a întrebat femeia.

Atunci Alfonso și-a revenit subit și, reluînd vechea sa mină acră, s-a oțărît :

— Da' de ce întrebi ?! Vezi-ți de treabă ! și femeia l-a lăsat în ale lui.

Cinci zile mai apoi Arlson a scos din pivniță patru lădițe greoaie, le-a urcat cu mîinile lui în automobil și a plecat la Verteville.

Indiscretul pitit în mașină, sub perne, ar fi ascultat, desigur, cale de 60 de mile, un concert cel puțin ciudat care izvora, pe rînd sau deodată, din cele trei cutii : o muzică ce aducea a scîncet de copil.

10. ACUM ÎNNEBUNEȘTE NICK

Nick stătea răsturnat în fotoliu. Cafeaua aburea pe birou, lîngă tălpile pantofilor săi, cocoțați tocmai acolo. Într-un jilț alături stătea Dux. Povestea ceva hazliu, se vede, pentru că șeful rîdea.

Cînd Nick se mai oprea din rîs și sorbea puțin din cafeaua fierbinte, Dux își sugea și el porția prin tubuleț. Șeful încetase de mult să se mai supere pentru așa ceva. „Aparatul

Dux" ieșise cu bine în lume și lumea acceptase cu haz explicația dată de Nick, precum că Holmes pipa tutun, iar Dux trăgea whiski.

Cineva bocăni discret în ușă și, fără să mai aștepte obișnuitul „intră", în încăpere păși uriașul Fooller.

— Gata, Fooller? se sculă Dux.

— Gata, inspectore. E așa cum ați presupus.

Dux îl privi semnificativ pe șef:

— Ce ți-am spus eu, Nick?! Ei?

Nick bănui ceva, se vede, căci se înfurie:

— Fiți mai expliciți, băieți, că nu înțeleg nimic. Despre ce-i vorba?

Dux își trase jilțul mai lîngă birou și-l invită și pe sergent să facă la fel. Apoi luă dosarul adus de Fooller tocmai atunci de la laboratorul de expertiză criminalistică și, răsfoindu-l, scoase o filă.

I-o arătă șefului.

— Vezi urma asta de pantof?

— O văd.

— E a lui Bill-Săgeată, o recunoști?

— Exact.

— Așa... și Dux scotoci după altă filă. După ce o trase, i-o înfățișă și pe aceasta lui Nick: Asta-i urma din parc... de la club... A asasinului prezumtiv al lui Mortimer... Și este exact ca a lui Bill-Săgeată.

Șeful se strîmbă plictisit:

— Ei, și? Ce-i cu asta? Bill-Săgeată avea 43!? Nu poate fi și o simplă întîmplare?!

Dux scotoci iar prin dosar:

— Stai o clipă. Asta să fie o întîmplare... o potriveală, nu? Bun. Dar asta?

Șefului i se înfățișă o filă cu fotografia săgeții ce fusese împlîntată în Wood. Și tot pe aceeași filă — alte două fotografii de săgeți, care se dovediseră a fi identice — cea scoasă din Mortimer și una de pe vremea lui Bill-Săgeată.

— De astea ce mai zici, Nick?

Încurcătura șefului era atît de vizibilă, iar pe față i se citea o asemenea mirare, încît, fără să vrea, privindu-l, Fooller rîse și el odată cu inspectorul.

— Taci, Nick?! spuse iar Dux.

Dar șeful nu se grăbi cu răspunsul. Și cînd Dux îi mai așeză sub priviri și portretul-robot (făcut după spuseie gră-

dinarului lui Wood), alături de fotografia lui Bill-Săgeată, Nick duse mîinile la cap şi spuse :

— Dragii mei, simt că înnebunesc. Zău aşa, înnebunesc şi pace !

Apoi, privindu-l pe Dux :

— Şi mă uit la tine, Dux, drac bătrîn: îţi arde de rîs ! Pe Fooller îl înţeleg, e tînăr, n-a văzut cu ochii lui cum a murit Bill, dar tu ? Tu, Dux ? Atunci de ce-ţi vine să rîzi cînd unul dintre cei mai feroce criminali „învie" după 22 de ani de la moarte ?!

Dar Dux continua să zîmbească. Abia cînd şeful se potoli de-a binelea catadixi să spună.

— Şii de ce rîd, boss ? Pentru că... pentru că-mi dau seama cît de puţine lucruri cunosc din această afacere nenorocită...

În clipa aceea sună telefonul şi o voce subţirică, de secretară, îl rugă pe şef să rămînă pe fir pentru că e chemat de şeful cel mare. Îndată în receptor tună o voce gravă :

— Ascultă, Nick, la voi acolo au murit toţi „vrăbioii" ? (Aşa le spunea şeful suprem poliţiştilor — „vrăbioi"). Mi s-a raportat că alaltăieri a fost asasinat şi bătrînul Mortimer. Aţi înnebunit ? Ce faceţi voi acolo ? Ce păziţi ?! Al doilea savant ucis !... Dacă merge tot aşa n-o să ne mai rămînă în viaţă nici un biolog de renume. Şi dacă stai şi te gîndeşti că e vorba de acelaşi asasin îţi pocneşte capul. Cine se ocupă la voi de afacerea asta ?

Nick trase o gură de aer — simţea că se înăbuşă —, se desfăcu la cravată şi abia apoi răspunse :

— Bătrînul Dux. Îl ştiţi...

În pîlnie explodă iar vocea din depărtare :

— Ce vorbeşti ! Dux ?! Şi nu i-a dat încă de cap !

— A pornit pe o pistă, dar...

Nick se uită întrebător la Dux şi acesta îi făcu semn că da, să spună totul aşa cum e. Şi atunci Nick continuă :

— El crede că e vorba de Bill-Săgeată.

Pauză.

Apoi un hohot de rîs, puternic, molipsitor în alte împrejurări, se auzi în receptor.

— Bill-Săgeată ! Cel care a fost executat pe timpuri, acum vreo 20 de ani ?! Ei, bravo, n-am ce zice, cred că Dux al tău s-a zdrelit de-a binelea. (Se auzea totul atît de limpede încît Dux zîmbi : „Vasăzică, iată şi părerea şefului cel mare despre mine !".)

Nick se simţea penibil şi, din ochi, se tot străduia să-i demonstreze lui Dux că n-are încotro, asta e părerea şefului de la federală şi nu se poate îndrepta nimic.

— Fiule, fă bine şi bagă-l pe Dux al tău vreo 3 zile la răcoare... se auzi iar vocea şefului. Fără whiski, fără apă chiar... Poate aşa, într-un regim complet „deshidratat", să-şi revină şi să înceapă să judece. A ajuns pînă la mine chestiunea aceea cu „invenţia" lui... Dă-o încolo de treabă, vă faceţi de rîs !

Şi pe un alt ton, mai aspru :

— Dacă în zece zile mai e ucis vreun savant, sau nu-i daţi afacerii de fir, consideraţi-vă liberi. E clar ? La revedere !

Se auzi un ţăcănit violent. Apoi — tăcere.

— Ai văzut ? spuse, într-un sfîrşit, Nick.

Dux zîmbi ca de obicei :

— De fapt, am **auzit**, n-am văzut.

— Mă rog, mă rog... Şi-ţi convine ?

Dux îşi luă pălăria şi cu mîna pe clanţă spuse :

— Dacă nu vi-i cu supărare, pe mine mă găsiţi la bar, la „Rumba"...

Şi ieşi.

11. CÎND GRADINARUL MATURĂ ÎN CASĂ

Aerul se îmbîcsise atît de mult că l-ai fi putut tăia cu cuţitul. Dar Dux continua să răsfoiască la masa sa carneţelul cu note. În faţa lui, o sticlă pîntecoasă de whiski din care abia dacă lipsea de-un deget. Şi Dux se afla aici de la vremea prînzului.

Un om tînăr, pe care Dux recunoscu îndată că-l mai văzuse undeva, dar altfel îmbrăcat, se aşeză discret la masa inspectorului.

— Domnul inspector Dux ? întrebă el, aproape în şoaptă.

— În persoană, răspunse Dux.

— Eu sînt Gibbs, grădinarul profesorului Wood.

Acum Dux îşi aduse perfect aminte că mai stătuse o dată de vorbă cu grădinarul lui Wood şi că, de fapt, ar fi trebuit să mai discute o dată cu el, dar n-o făcuse. Şi acum iată — venise Gibbs la el ; şi se pare că într-o problemă destul de importantă.

— Te ascult, prietene, îl încurajă Dux.

Îi făcu semn picolului să mai aducă un pahar, apoi îi turnă lui Gibbs, îl rugă să bea, și cînd acesta vorbi îl ascultă.

— Știți că după ce-a murit..., după ce a fost asasinat domnul profesor, începu Gibbs, au venit mai mulți domni de la poliție. Ați fost și dumneavoastră. Au scotocit peste tot, dar mare lucru nu s-a aflat. Acum două zile însă mi s-a părut că în casă nu e prea multă ordine... Or, tocmai trebuie să vină, de la Paris, nepoata domnului profesor. Și, deși eu sînt grădinar, și nu prea mă pricep la dereticat, m-am apucat să mai îndrept cîte ceva prin casă. Ei bine, în coridorul care duce la biroul profesorului, dinspre salon, am găsit, înfipt parcă între zid și parchet, cartonașul acesta.

Scoase o bucată albăstruie de carton pe care o mînă așternuse în grabă cîteva nume. Înmînă cartonașul inspectorului, apoi continuă:

— Scrisul nu e al domnului profesor, asta-i sigur, că-l cunosc. Și nici mare lucru nu scrie pe el. Dar nu știu de ce m-am perpelit tot timpul cu gîndul că trebuie, negreșit, să vi-l aduc. Și vi l-am adus.

Dux citi cele scrise pe bilet:

„Prof. dr. Wood,
prof. dr. Mortimer,
prof. dr. Waldstein".

O idee îi licări undeva, în adîncul creierului, și inspectorul, prinzînd-o din zbor, clipi ștrengărește către Gibbs.

— Domnule Gibbs, nici nu știi ce serviciu mi-ai făcut. Dar ca să mă servești pînă la capăt... și să mă ajuți, îți mai cer un lucru: **tăcere**! Cea mai adîncă tăcere, da?

Îl conduse pe Gibbs, apoi se duse direct la șef.

— Boss, bomba zilei! Cred că am aflat care va fi a treia victimă a misteriosului asasin, ca să nu-i mai spun Bill-Săgeată, surîse el.

— Ce vorbești!

— Așa...

— Și despre cine e vorba?

— Prof. dr. Waldstein.

Nick încremeni în jilț.

— De unde știi?

Dux îi întinse atunci cartonașul și îi spuse tot ce știa.

— Și crezi că l-a pierdut ucigașul? mai întrebă Nick.

— Așa bănuiesc. Ca să nu spun că sînt aproape sigur.

Şeful se sculă şi-şi frecă mulţumit miinile.

— Şi ?... Ai vreun plan ?

— Am. Iată-l...

Şi Dux se aşeză în fotoliu, povestind.

12. DUX PE POST DE SAVANT. RISCURILE MESERIEI

Pentru că se încăpăţînă, dr. Waldstein o păţi : poliţiştii organizară o răpire de cel mai autentic tip gangsteresc şi astfel savantului îi fu dat, la anii săi, să treacă prin emoţii necăutate.

Cînd l-au răpit şi a fost adus în faţa lui Dux era atît de pierdut, încît nici nu-l recunoscu pe acesta şi se grăbi să-i spună :

— Cînd te gîndeşti, domnule gangster-şef, că poliţia mi-a propus să mă las luat sub aripa ei !...

Dux zîmbi şi porunci ca doctorul să fie dus la o vilă din timp amenajată şi ţinută deja sub o pază straşnică ; nu mai înainte însă de a-l dezbrăca pe profesor şi de a-i împrumuta costumul. Era primul gest care trebuia făcut din întregul lanţ al substituirii persoanei profesorului.

În seara acelei zile, valetul se trezi că îi pică acasă un Waldstein atît de ciudat încît intră pe dată la bănuială. Dux observă şi în sine se alarmă. Oricum, însemna că ceva nu e în regulă în jocul său dacă valetul a priceput. Îl chemă şi, cînd acesta se prezentă, Dux — alias prof. dr. Waldstein — spuse :

— Giullietti, fă-mi, te rog, un ceai din coadă de şoricel. Dar vezi, pisează-le mărunt, auzi ?

Giullietti însă, în loc să se repeadă la poruncă, căzu fericit într-un fotoliu şi-şi desfăcu gulerul cămăşii care devenise dintr-o dată prea strîmt. Dux se prefăcu a nu-l observa. Şi nici valetul nu spuse nimic. În sinea lui însă, Giullietti trebui să recunoască : se înşelase straşnic !

Cînd a venit acasă, profesorul se purtase atît de neobişnuit încît Giullietti, alăturînd purtarea acestuia îndemnurilor de a fi foarte atent, primite de la poliţiştii care îi vizitaseră zilele trecute, se hotărîse să telefoneze poliţiei. Dar de cînd i se poruncise să facă ceaiul din coadă de şoricel şi profesorul adăugase să i le piseze mărunt, valetul se dezmeticise pe dată, imputîndu-şi cum de s-a putut înşela atît de rău ?!

Dux-Waldstein însă, considerînd că valetul rămîne, totuşi, prea mult în fotoliu, surîse blînd şi îl trase ştrengăreşte de urechi.

— Hai, hai, Giullietti, du-te de fă ceaiul. Zilele astea mă cam supără vechile mele boli...

De data aceasta Giullietti nu mai avu nici o îndoială — acestea erau chiar vorbele profesorului, gesturile lui obişnuite, şi plecă la treabă.

Dux rămase singur.

Dar n-avea voie să redevină el însuşi.

Se cocoţă pe scăriţa bibliotecii.

Căută cu privirea un volum, apoi îl extrase din raft.

— Fir-r-ar să fie..., bodogăni el. Cine şi-ar fi închipuit acum 40 de ani că elevul Dux Johann ar avea atîta nevoie de materia predată de chelosul profesor Danckotte !...

(Între noi fie vorba „chelosul profesor Danckotte“ preda o materie destul de serioasă : biologia !!!)

Tomul număra 1000 de pagini, dar Dux era pregătit să le înfrunte pe toate. Parcă intrase cu trup şi suflet în pielea profesorului Waldstein.

— Bietul profesor ! făcu Dux. El, care sta ziua întreagă cu nasul în cărţi, azi e nevoit să aibă drept companie doar nefericita colecţie a ziarului „Night“.

Începu să răsfoiască volumul. Era un tratat de biologie, opera unui francez destul de vestit acum aproape o jumătate de secol. Dux citi pe copertă anul apariţiei — 1940. Surîse : „1940... Lupte acerbe în întreaga Europă... În nordul Africii...“

— ...Şi azi, îşi continuă Dux gîndurile, în ultimii ani ai secolului al XX-lea, un asasinat după altul cu multimilenara săgeată trasă dintr-un arc !!?

Căută capitolul despre genetică, iar aci făcu cunoştinţă cu Hunt Thomas Morgan, biolog american, cel care a descoperit mecanismul cromozomial de transmitere ereditară.

Dux citi în continuare :

— „...**Morganismul — concepţia despre ereditate formulată de directorul laboratorului de geologie al Institutului tehnologic din California — a reprezentat sinteza şi dezvoltarea ideilor lui Weissmann despre existenţa unei substanţe ereditare localizată în cromozomi, a legilor lui Mendel şi a teoriei mutaţioniste a lui H. de Vries. Ideile de bază ale acestei concepţii sînt următoarele...**“

Dar în clipa aceea sună telefonul. Dux ridică receptorul şi o voce plăcută răsună în aparat :

— Alo, tu eşti, Muzzi ?

Dux intui imediat a cui ar putea fi dulcea voce feminină de la aparat şi zîmbi : „Aşadar, la 65 de ani, profesorul Waldstein avea, totuşi, o iubită !"

Răspunse :

— Da, eu sînt..., şi tuşi.

— Eşti răcit ? ripostă vocea, vădit interesată de soarta profesorului.

— Puţin... Dar pentru că am atît de mult de lucru, nici nu bag de seamă...

— O, mititelul ! se alintă vocea. Vezi, ai grijă de tine, Muzzi !

Apoi o clipă de linişte şi din nou, după această tăcere penibilă, vocea dulce :

— Muzzi, dacă eşti atît de ocupat, pot să mă culc ?! Sau vrei să-ţi fac o vizită ?!

Dux surîse din nou :

— „Asta ar mai lipsi !" gîndi el. Şi în receptor : Nu, dragă, poţi să faci ce vrei. Şi o drese : Culcă-te, e cea mai bună soluţie !

— O, mersi, Muzzi ! Mersi mult, aşa o să şi fac, o să mă culc... Pa ! Somn uşor !...

Ţăcănitul discret din receptor arătă că la celălalt capăt al firului legătura a fost întreruptă.

— Numai la somn n-a plecat miţa asta..., îşi spuse Dux. Dar, în definitiv, puţin mă interesează..., şi îşi continuă lectura.

— **„...Ideile de bază — aşadar — sînt următoarele : materialul ereditar are un caracter discret ; genele, ca substrat material al eredităţii, sînt localizate pe cromozom, dispuse liniar şi înlănţuite în grupe (linkage) ; ele pot fi schimbate de la un cromozom la altul, prin schimbul de porţiuni de cromozom (crossing-over) ; modificările ereditare apar în genotip (prin recombinarea materialului genetic), apoi se traduc în fenotip..."** Doamne, scînci Dux, de o mie de ori e mai uşor să fii poliţai — chiar de bună calitate ! — decît om de ştiinţă, şi mai cu seamă biolog ! Simt că-mi plesnesc creierii...

Coborî şi se servi singur, din barul bibliotecii, cu un pahar de whiski cu sifon. Se destinse apoi o clipă într-un fo-

toliu şi din nou se adînci în studiu. În cîteva rînduri trebui să recurgă chiar la o lucrare de popularizare — **„Dicţionarul biologic"** — pentru a descoperi înţelesul deplin al unor termeni despre care ştia şi nu ştia cîte ceva din liceu.

Se opri, îndeobşte, la termeni ca **mitoză**[1], **cromozom**[2], **mutaţie**[3] etc. şi zorii zilei îl prinseră studiind. Pica de somn, dar se opri mai îndelung la **genă.** Undeva, în subconştientul său, bănuia că de aci, de la acest cuvînt porneşte dezlegarea enigmei pe care de atîtea zile o căuta.

— **„...Genă — factor ereditar ipotetic, care ar determina apariţia unui anumit caracter sau a unei însuşiri ori transmiterea ei de la părinţi la urmaşi"...**

Şi din nou se văzu trimis la botanistul danez Wilhelm Johansen, la zoologul american T. H. Morgan etc. etc. etc.

— Cînd l-oi descoperi pe asasin, blestemă Dux, o să-şi merite locul pe scaunul electric fie numai şi pentru chinurile acestea diavoleşti la care m-a supus pe mine, inspectorul Dux. Lua-l-ar toţi dracii!

Dar se întoarse din nou la genă şi-şi continuă studiul:

— **„...Morgan susţine că genele sînt considerate ca nişte particule materiale bine definite, localizate în lungul cromozomilor, într-o ordine stabilită şi determinînd fiecare un anumit caracter al organismului. Tot după el, genele s-ar afla în strînse relaţii, dar unilaterale, cu restul organismului... Dezvoltarea acestuia ele ar dirija-o fără a fi influenţate de el..."**

Pica, pur şi simplu, de somn.

Dar pe undeva, ceva... îl reţinea să abandoneze pista pe care pornise — singura care ar fi putut, totuşi, să explice învierea din morţi a lui Bill-Săgeată. Şi tocmai cînd era să dea dracului totul, îl opri o mică însemnare cu creionul, adnotată, probabil de Waldstein, pe marginea tomului: **„Vezi presa din ultima decadă a lunii mai 1968".**

— Ce-o mai fi şi asta?! se minună Dux.

Şi amînă totul pe-a doua zi, dimineaţa.

---

[1] Diviziune celulară caracterizată prin apariţia cromozomilor.

[2] Element structural al nucleului la animale şi plante; vizibil mai ales în timpul mitozei.

[3] Apariţie bruscă a unui caracter genetic nou, care reflectă o modificare corespunzătoare a genomului (materialul ereditar nuclear).

A doua zi, la biblioteca orașului, Dux ceru urgent colecția lui „Night“ pe mai 1968. Custodele îi spuse că e împrumutată, dar că peste o oră, maximum două, i se poate da. Se mai plimbă o vreme prin grădina bibliotecii și fumă — contrar obiceiului — două țigarete. Și cînd la 11 se înfățișă custodelui, acesta îi arătă că pe masa rezervată îl aștepta colecția.

Răsfoi cu înfrigurare, foaie cu foaie, toate numerele începînd chiar de la întîi ale lunii. Cînd pe 26 mai tocmai citi inserată, abia vizibil, o știre de cîteva rînduri :

— **„Inflație a personalităților de geniu ?“.** Acesta era titlul, apoi, cu litere ceva mai mici, subtitlul de cvintesență : **„Scandalul izbucnit la Congresul mondial al biologilor“.** Și urma textul : „Un tînăr pretins savant, pe nume Alfonso Arlson, s-a infiltrat printre delegații la Congresul mondial al biologilor. Pătrunzînd la tribună, el a afirmat că se află în posesia unor descoperiri importante. Într-o bună zi — nu prea îndepărtată — omenirea ar fi în stare să reproducă personalitățile de geniu, în mii de exemplare, asemănătoare unor copii cu carbon la mașina de scris...“

Era cald afară. Cald teribil era și în sală, deși ferestrele erau deschise, iar aparatul de recondiționat aerul mergea din plin. Și totuși Dux simțea că se înăbușă : „Va să zică asta era !“. Știrea aceasta, abia băgată în seamă la vremea ei, avea să-l ducă la dezlegarea misterului... Ura !!! De trei ori ura !!!

13. PANA DE AUTOMOBIL

Nimeni nu știa de răpirea lui Waldstein. Nu știa nimeni nici la institut. Așa că a doua zi — pe la 9,30 — Dux, alias Waldstein, trebuia să se gătească de drum. Șoferul îi prezentă mașina la scară, dar Dux-Waldstein îl concedie : „Am să conduc singur“, spuse el.

Șoferul se retrase.

— Cum doriți, d-le profesor...

Dux se urcă la volan și porni. Mașina îl scoase în stradă, apoi coti pe șosea și ieși din orășel, îndreptîndu-se spre institut. La mila 22 însă trebui să oprească : motorul tușea, nu mai trăgea, se îneca...

O altă mașină — un „Cadillac“ — îl ajunse din urmă și stopă brusc la doi pași de profesor. Din „Cadillac“ coborî un

tip nu prea înalt, cu o față bolnăvicioasă, galben-măslinie; un păr negru lucios și sîrmos se ițea pe sub pălăria mare, mexicană. În rest era îmbrăcat mai degrabă ca un om coborît dintr-un camion decît dintr-un somptuos „Cadillac"; purta o cămașă în carouri și pantaloni de o culoare deschisă, dar murdară...

Cînd îl zări, Dux rămase ca trăsnit: în față îl avea, în carne și oase, pe... Dar nu — nu-și putea crede ochilor! Cu toate că, atunci cînd individul cu „Cadillac"-ul vorbi, nu mai avu nici o îndoială, deși nu credea în minuni.

— Domn este rugat spune mie, începu omul care coborîse din „Cadillac", dumneavoastră profesor Waldstein, da?

Inspectorul fu tentat să nege; dar apoi se răzgîndi și spuse:

— Da, eu sînt.

Din clipa aceea fața ciudatului personaj se crispă și el începu să înainteze mecanic spre Dux.

Instinctiv, inspectorul se trase înapoi, dar omul înainta fără răgaz. Mîna lui osoasă, galbenă se strecură chinuit — parcă împotriva voinței lui — în buzunarul din dreapta și în clipa următoare apăru stringînd mînerul unui casse-tête. Dux, în pofida situației critice în care se afla, se stăpînea cu greu să nu rîdă, iar în sinea lui își spunea: „Bietul băiat! Dacă ar ști că în fața sa îl are pe inspectorul Dux și nu pe neajutoratul profesor Waldstein, ar lua-o cît mai repede la sănătoasa." Își făcu socoteala cum să sfîrșească mai degrabă cu nepoftitul — sau mai degrabă **multcăutatul** — „oaspete" și, deși acesta se afla numai la doi pași de el, Dux privi cu atenție prin parbriz, înăuntrul mașinii, să vadă dacă agresorul său mai avea vreun ajutor probabil. În clipa aceea însă inspectorul călcă pe o coajă de portocală și alunecă fără voia sa. Necunoscutul îl sprijini cu stînga, dar în aceeași clipă casse-tête-ul său se abătu vertiginos în țeasta polițistului și Dux-Waldstein se prăvăli moale pe șosea. Omul vîrî arma înapoi în buzunar, privi o clipă la cel doborît, apoi se apleacă, îl săltă ușurel pe umăr și îl aruncă în mașină. După care, ca și cum nimic neobișnuit nu s-ar fi întîmplat, se reașeză liniștit la volan, demară brusc și, în cîteva clipe, „Cadillac"-ul său alerga pe șosea, spre Verteville, cu o sută de mile la oră.

Waldstein fusese răpit pentru a doua oară.

14. LANŢUL CARE-L SUGRUMĂ PE NICK

De două zile nimeni nu mai avea vreo veste de la Dux, care dispăruse subit. Dar nimănui nu-i trecea prin cap să se ocupe de el. Nici măcar prietenului său cel mai bun — Nick. Şeful sta de 24 de ore închis în biroul său, cu pungi de gheaţă la cap — „simţea mereu că îi crapă“ — şi din cinci în cinci minute ridica receptorul telefonului care ţîrîia alarmant.

— Da, eu... Ce mai e? răspundea mecanic Nick.

De fiecare dată, de la celălalt capăt al firului, răsuna vocea vreunui subaltern care raporta ceva neplăcut. Şi deşi ar fi trebuit să se obişnuiască, Nick devenea din ce în ce mai exasperat.

Îşi turnă o ceaşcă enormă de cafea şi, sorbind-o, începu să se plimbe neliniştit prin birou. Cînd şi cînd se oprea în dreptul oglinzii şi-şi privea faţa trasă de nesomn, cearcănele din jurul ochilor. Aşa cum sta, cu ceaşca de cafea într-o mînă şi cu punga cu gheaţă pe frunte ţinută în mîna cealaltă, arăta ca un dezechilibrat.

— Poate că şi sînt !... se pomeni zicîndu-şi şeful.

Dar nu mai avu timp să-şi continue gîndurile ; telefonul ţîrîi iarăşi. „Doamne, ce sunet enervant începe să aibă !...“ — şi şeful ridică receptorul. Punga cu gheaţă i se rostogoli de pe frunte, antrenînd, în cădere, şi ceaşca cu cafea pe jumătate plină. Înjurînd grosolan, Nick strigă în receptor :

— Allo, cine-i ?

Şi o voce de bărbat îi răspunse gravă :

— Bravo, Nick, dar ştiu că mă primeşti **bine**. Mie îmi era adresată înjurătura asta ?!

Nick făcu o mină nenorocită — „asta îi mai lipsea, după cele care se abătuseră asupra capului său, să mai creadă şeful că-l şi înjură“. Îngînă o scuză penibilă, cu un glas nu mai puţin penibil pentru un poliţist-şef şi apoi aşteptă din nou să audă vocea şefului său suprem :

— Te înţeleg foarte bine, Nick... (I se păruse lui, sau glasul şefului avea oarecari inflexiuni de om spăşit ?!). Am pe birou un teanc de telegrame purtînd veşti dintre cele mai proaste. Şi ce-i mai rău e că s-ar părea că eu sînt de vină...

— Dv. ?

Nick probabil că zbierase în aparat, de surpriză, că auzi glasul şefului ceva mai răstit :

— Potolește-te, Nick, știu eu ce spun. Ți-aduci aminte că mi-ai pomenit de Dux... de bănuiala lui cu privire la identitatea ucigașului?

— Da...

— Ei bine, telegramele din Denwer, Dallas, Frisco, Philladelphia... vestesc aceleași și aceleași descrieri pentru prezumtivul ucigaș al unui lung lanț de crime : Bill-Săgeată !!!

Nick se prăbuși în fotoliu și umblă năuc cu mîna după punga cu gheață.

— ...Și ce-i mai ciudat, Nick, toate aceste crime s-au produs în aceeași noapte... Ba, aș putea spune, sărind peste cele cîteva minute diferență de la o crimă la alta, că la aceeași oră. Să înnebunești nu alta. Adineauri a telefonat președintele, auzi?... Președintele în persoană, Nick! Și cît e el de... îl cunoști, nu?... Nu s-a putut abține și mi-a dat de înțeles că mă așteaptă demiterea din post dacă nu i se vine de hac lanțului acestuia de crime. De aceea ți-am telefonat : fă ceva! Consultă-te cu Dux, el a avut, totuși, dreptate ; se vede că nasul lui spălat prea adesea cu vapori de whiski a devenit mai sensibilizat, doar el a mirosit-o primul! — și faceți rapid un plan de bătaie. Deși, dracul să mă ia, nu pricep cu ce se deplasează, ca gîndul, stafia nenorocitului ăstuia de Bill-Săgeată.

Gîtuit de emoție, Nick se spovedi șefului :

— Dux... Dux a dispărut... Se crede că ar fi fost răpit...

De partea cealaltă a firului — clipe de liniște prevestitoare de furtună. Apoi, deodată, vocea tunătoare a șefului :

— Ai înnebunit?! Cine să-l răpească pe Dux?

Și neprimind răspuns imediat (Nick simțea că murea cu încetul) :

— Dar răspunde odată, zăpăcitule : cine să-l răpească pe Dux?!

— El... Asasinul... Bill-Săgeată..., bîigui Nick.

— Știi sigur?

— Nu... E foarte probabil, dar...

(SFÎRȘITUL ÎN NUMĂRUL VIITOR)

JEROME K. JEROME *

UN CAVALER DESĂVÎRŞIT

— Această întîmplare, începu Mac Shaugnassy, s-a petrecut în Furtwanger, un orăşel din Pădurea Neagră.

În acel burg locuia un impunător bătrîn numit Nichola Geibel. El fabrica jucării mecanice de o asemenea perfecţiune încît dobîndise o reputaţie, ca să spunem aşa, europeană. Existau printre ele iepuri care, ţîşnind din inima unei verze, îşi mişcau urechile şi-şi netezeau mustăţile, iar apoi dispăreau sub foi; existau pisici ce-şi lingeau botul şi se mişcau atît de natural încît cîinii încercau să le gonească; păpuşi care ştiau să salute şi să spună foarte politicos: „Bună ziua. Ce mai faceţi?" Unele chiar cîntau cu o voce piţigăiată.

Nichola Geibel era mai mult decît un simplu mecanic: era un artist, iar munca sa mai mult decît o ocupaţie: era o manie, aproape o pasiune. În prăvălia lui se îngrămădeau o mulţime de jucării ciudate, ce nu erau hărăzite vînzării, jucării pe care le făcuse pur si simplu din dragostea creaţiei: un măgar mecanic ce putea să meargă în trap timp de două ore graţie unui dispozitiv electric şi fugea mult mai rapid în trap decît un măgar adevărat, şi asta fără să mai fie nevoie de intervenţia cuiva! O pasăre, care-şi lua zborul, des-

---

* Jerome Klapka Jerome, **cunoscut umorist englez (1859—1927). Cele mai de seamă scrieri ale sale sînt povestirile „Gîndurile leneşe ale unui trîndav" (1886), în care persiflează egoismul micii burghezii din epoca victoriană, şi „Trei într-o barcă" (1889). În timpul primului război mondial a combătut (în paginile publicaţiei „Common Sense") imperialismul.**

Lucrarea pe care o publicăm în numărul de faţă este o povestire cu roboţi. Autorul ei, murind cu 22 de ani înainte de naşterea ciberneticii, poate fi socotit pe drept cuvînt unul dintre clasicii care au abordat această temă.

cria cercuri și revenea exact în locul de unde pornise; un schelet agățat de o spînzurătoare dansa în sunetul unui cimpoi; o păpușă de mărimea unei femei cînta la vioară, o alta îmbrăcată bărbătește putea să fumeze din pipă și să bea mai multă bere decît trei studenți împreună, ceea ce nu-i de loc puțin...

După cîte se spunea în acel oraș, bătrînul Geibel ar fi putut plăsmui o ființă capabilă să facă toate gesturile unui om respectabil. Ispita era prea mare; Nichola Geibel nu-i rezistă: unul dintre prietenii săi, tînărul doctor Follen, avu un copil. Cu prilejul celei de-a doua aniversări, doamna Follen dădu un bal; bătrînul Geibel și fiica lui Olga erau printre invitați.

A doua zi, în cursul după-amiezii, Olga primi cîteva prietene: fetele își criticau fără milă cavalerii.

Într-un colț al salonului, bătrînul Geibel părea absorbit de citirea unui jurnal; nimeni nu-i dădea atenție.

— Bărbații dansează din ce în ce mai prost, remarcă una.

— Da, și cei care pretind că știu să danseze au aerul că ne-ar face o favoare cînd ne invită, spuse alta.

O a treia adăugă:

— Iar conversația lor e din cale afară de stupidă. Știi dinainte tot ce-ți vor înșira. «O, cît sînteți de fermecătoare în seara aceasta... Rochia dumneavoastră este minunată... Ce căldură pentru acest anotimp... Mergeți des la Viena?... Vă place Wagner?...» Dacă măcar ar fi în stare să spună și ceva nou.

Una dintre fete, care încă nu-și exprimase părerea, luă cuvîntul:

— În ce mă privește niciodată nu iau în seamă ce spune însoțitorul meu: dacă un bărbat dansează bine, puțin îmi pasă că-i stupid.

— Și în general acesta-i cazul, conchise o tînără uscățivă și înciudată.

— Eu merg la bal ca să dansez, reluă aceea căreia îi plăcea prea mult dansul. Tot ce-i cer cavalerului este să mă țină zdravăn și să nu obosească înainte de a fi obosit eu.

— Nu cumva ți-ar trebui atunci un robot?

— Bravo! strigă una dintre fete, iată o idee admirabilă... un dansator care ar merge electric și n-ar osteni niciodată!

Aceea care făcuse portretul cavalerului desăvîrșit rămăsese visătoare:

— Da... un dansator care să nu-și bată niciodată joc de noi, care să nu ne calce niciodată pe picioare...

— Care să nu ne șifoneze rochia...

— Care să danseze în ritmul muzicii...

— Care să n-aibă niciodată nevoie să-și șteargă de sudoare fața între două dansuri... Mi-e silă de cei ce transpiră!

— Care să nu-şi întoarcă mereu capul în altă parte... Să n-aibă nevoie să-şi piardă timpul la bufet.

— Cu un fonograf bine reglat în burtă, şi-ar debita fleacurile obişnuite, iar ţie ţi-ar fi atunci imposibil să-l distingi de un om în carne şi oase!

— Numai că ar fi mai amabil, observă tînăra uscăţivă şi arţăgoasă.

Nichola Geibel îşi lăsase jurnalul şi nu pierduse nici un cuvînt din toată această flecăreală; cînd însă una dintre fete îşi întoarse privirile spre el, se grăbi să-şi ascundă chipul îndărătul foii.

De îndată ce prietenele Olgăi plecară, bătrînul Geibel se duse în atelierul său. Multă vreme fiică-sa îl auzi mergînd încoace şi-ncolo şi vorbind de unul singur, cu glas tare. La cină o cercetă în amănunţime despre dans şi dansatori, despre conversaţiile ţinute, despre paşii la modă, pe scurt despre tot ce se spunea şi se făcea în cursul unui bal.

În timpul celor două săptămîni care urmară, Nichola Geibel abia de ieşi din atelierul său. Era nervos, preocupat, deşi, cînd nu te aşteptai, îi venea să rîdă fără un motiv evident, de parcă se amuza dinainte de o farsă ştiută numai de el.

O lună mai tîrziu, bătrînul Wenzel, prea bogatul negustor de cherestea, oferi un bal spre a celebra logodna nepoatei sale. Geibel şi fiica lui fură şi ei invitaţi.

În momentul plecării, Olga îşi căută tatăl şi, negăsindu-l, bătu în uşa atelierului. Bătrînul se ivi doar în cămaşă, congestionat, dar radios:

— Nu mă aştepta, îi zise, ne vom întîlni la bal. Mai am ceva urgent de terminat.

Ea se supuse dorinţei lui, iar el o rechemă.

— Spune-le prietenelor tale că le voi aduce un tînăr cavaler, fermecător şi dansator desăvîrşit. Le va plăcea la nebunie.

Rîse şi închise uşa.

De obicei Nichola Geibel îşi ţinea în secret planurile, dar de data asta Olga crezu că ghicise destul spre a le anunţa prietenelor ei o surpriză. Imaginaţia musafirilor lui Wenzel se înflăcără, aşa că sosirea lui Nichola Geibel era aşteptată cu nerăbdare.

Zgomotul roţilor unei trăsuri care oprea făcu să amuţească toate discuţiile. Wenzel însuşi se repezi spre uşă, apoi reveni în salon, cu faţa înroşită de emoţie şi de rîsul pe care şi-l stăpînea.

Anunţă cu un glas de stentor:

— Domnul Geibel... şi un prieten!

Nichola Geibel şi „prietenul său“ intrară şi înaintară pînă

în mijlocul încăperii, impresurați de strigăte vesele și de rî-
sete.

— Îngăduiți-mi, doamnelor și domnilor, spuse Geibel, să vă prezint un prieten : locotenentul Fritz. Dragul meu, salută pe aceste doamne și pe acești domni.

Puse o mînă încurajatoare pe umărul noului venit și ofițerul se înclină profund cu oarecare rigiditate. Salutul îi fu însoțit de un zgomot gutural care amintea neplăcut de horcăitul unui muribund. Dar era un amănunt fără însemnătate...

Înaintă cu un pas de paradă. Bătrînul Geibel mergea lîngă el, ținîndu-l de braț. Exercițiul favorit al locotenentului Fritz nu era marșul, ci dansul !

— Pînă acum, declară Geibel, nu l-am putut învăța decît valsul, dar în acesta excelează. Care dintre dumneavoastră, domnișoarelor, va acorda protejatului meu primul dans ? Locotenentul Fritz are un simț precis al măsurii, nu obosește niciodată, nu vă va ironiza, nu vă va mototoli rochia, vă va ține atît de strîns cît doriți și va dansa rapid sau încet, după gustul fiecăreia. Nu-și întoarce niciodată capul și are conversație... Hai, Fritz, vorbește chiar tu !

Bătrînul îi răsuci un buton de la jachetă. Fritz deschise gura și pronunță glumeț cîteva cuvinte ce păreau să-i fi ieșit din occiput :

— Pot avea plăcerea...

Apoi gura i se închise cu un sunet sec.

Fără nici o îndoială, locotenentul Fritz făcuse asupra celor de față o impresie puternică, dar nici una dintre tinerele fete nu părea hotărîtă să danseze cu el. Ele îi cercetau cu coada ochiului chipul de ceară, ochii ficși, surîsul încremenit ; erau curioase, dar nu seduse. Geibel se apropie de aceea care evocase imaginea cavalerului desăvîrșit.

— Nu-l recunoașteți pe dansatorul perfect imaginat de dumneavoastră ? Cel puțin ar trebui să-l puneți la încercare.

Era o fată încîntătoare și neastîmpărată, căreia îi plăceau zburdălniciile. Wenzel stărui la rîndul său, iar ea acceptă.

Geibel începu atunci să-și instaleze dansatorul : brațul drept cuprinse talia fetei și o ținu ferm ; falangele de ceară strînseră în ele gingașa mînă. Bătrînul explică tinerei dansatoare cum putea să regleze după plac viteza valsatorului și să-l oprească de va fi obosită.

— O să vă învîrtească pînă ce veți face un cerc complet. Luați seama ca nimeni să nu vă lovească sau să-i schimbe ținuta !

Orchestra atacă un vals, iar bătrînul Geibel dădu drumul curentului. Annette și stăinu-i însoțitor începură să se rotească.

Timp de cîteva măsuri, invitații, nemișcați, urmăriră cuplul doar cu privirea: cavalerul Annettei dansa la perfecție. O ținea pe fată strîns, în brațe, se învîrtea cu o halucinantă regularitate și din cînd în cînd rostea pe un ton ascuțit crîmpeie de conversație întrerupte de scurte tăceri.

— Cît de fermecătoare sînteți astă-seară, declara el cu un glas ciudat și subțire... Ce seară delicioasă... Îmi veți acorda un alt dans, nu? ... Nu fiți crudă... E minunat să valsezi cu dv. Aș putea să mă învîrtesc așa o veșnicie... Ați luat cina?...

Annette se familiariza cu neobișnuitu-i dansator, nervozitatea i se risipea; intră în joc:

— Sînteți adorabil... Și eu aș putea valsa cu dv. toată viața.

Oaspeții lui Wenzel intrară, la rîndul lor, în joc: pereche după pereche, ei se alăturară Annettei și cavalerului ei; după cîteva minute, toată lumea se rotea în ritmul valsului. Nichola Geibel contempla spectacolul și jubila.

Gazda se apropie de el pentru a-i murmura ceva la ureche. Geibel surîse, încuviință din cap, și amîndoi se retraseră discret.

— Astă-seară, casa e a tinerilor, spuse Wenzel. Dumneavoastră și cu mine vom merge să fumăm liniștit o pipă înaintea unei căni cu bere.

Între timp, cavalerul desăvîrșit prinse a se învîrti într-un ritm tot mai rapid. Annette încercă să desfacă șurubul care regla viteza: fu antrenată într-un vîrtej turbat. Unul după altul, dansatorii părăseau istoviți încăperea; curînd, doar Annette mai valsa în brațele robotului. Descumpăniți, muzicienii renunțară să mai cînte, se așezară și rămaseră cu privirile ațintite asupra bizarei perechi. Cîțiva spectatori mai rîdeau, dar cei mai în vîrstă începuseră să se neliniștească.

— Annette, spuse o tînără femeie, oprește-te, ai să te istovești!

Annette nu răspunse. O fată fu cuprinsă de spaimă cînd observă chipul dansatoarei: era de-o paloare mortală.

— Cred că a leșinat! strigă fata.

Un bărbat sări în mijlocul platformei de dans spre a încerca să oprească automatul; îmbrîncit brutal, omul căzu, iar picioarele de oțel îi striviră fața. Nimic nu părea să-l poată reține pe acel dănțuitor infernal!

Din nenorocire, nimeni nu-și păstră sîngele rece; acționînd împreună, cîțiva bărbați ar fi putut imobiliza monstrul, ridicîndu-l în aer sau înghesuindu-l într-un perete. Dar prea puțini oameni sînt destul de lucizi ca să reziste panicii. Gîndindu-se mai tîrziu la tot ce s-a întîmplat, oaspeții lui Wenzel înțeleseră că ar fi fost ușor să se pună capăt acestui coșmar; trebuia doar să reflectezi și să-ți păstrezi prezența de spirit. Or, atmosfera nu era prielnică unei cugetări eficace: femeile

își pierdeau firea, bărbații făceau, zbierînd, propuneri contradictorii. Ba chiar unii tăbărîră cu pumnii asupra robotului, astfel încît, în loc să evolueze în mijlocul salonului, locotenentul Fritz fu zvîrlit de pereți, de unde sări spre a se izbi de mobile, tîrîndu-și necontenit dansatoarea; un fir de sînge apăru pe buzele fetei și se prelinse pe rochia-i albă. Spectacolul era halucinant. Unele femei leșinară, altele fugiră urlînd.

În sfîrșit, se auzi un sfat cuminte:

— Trebuie să-l găsim pe Geibel!

Nimeni nu-i remarcase plecarea, nimeni nu știa unde să-l găsească. Au pornit în căutarea lui. Unii s-au adunat în antreul care da în salon; de acolo auzeau zgomotul regulat al călcîielor de fier care marcau implacabil măsura, icnetul surd al corpului care se lovea de mobile — oroarea sporea din minut în minut.

Fără să obosească, locotenentul Fritz își continua imperturbabil conversația: „Cît de fermecătoare sînteți astă-seară... Nu fiți atît de crudă... E minunat să valsezi cu dv. ... Aș putea să mă învîrtesc așa o veșnicie...".

L-au căutat pe Geibel pretutindeni în afară de locul în care se găsea. Fiecare încăpere a casei a fost explorată, au alergat acasă la el, minute prețioase fiind pierdute cu trezirea bătrînei îngrijitoare surde, care le spuse că Geibel nu era acolo. Abia atunci își dădură seama că și Wenzel era absent și astfel îi veni cuiva ideea să cerceteze un mic pavilion, situat de cealaltă parte a grădinii, unde se afla biroul.

De cum auzi de întorsătura pe care o luaseră evenimentele, Geibel se ridică, îngrozitor de palid. Wenzel îl însoți; își tăiară drum prin mulțimea invitaților strînși la intrarea salonului, pătrunseră în încăpere și închiseră ușa în urma lor. Curioșii percepură un sunet surd de voci, pași precipitați, zgomotul confuz al unei discuții — o tăcere, apoi din nou șoapte...

Cînd ușa se deschise, voiră să se năpustească în salon, dar umerii largi ai lui Wenzel le barau intrarea. Gazda arătă doi bărbați mai în vîrstă:

— De dv. am nevoie și de dumneata, Bekler.

Glasul îi era calm, dar pe față i se așternuse o paloare mormîntală.

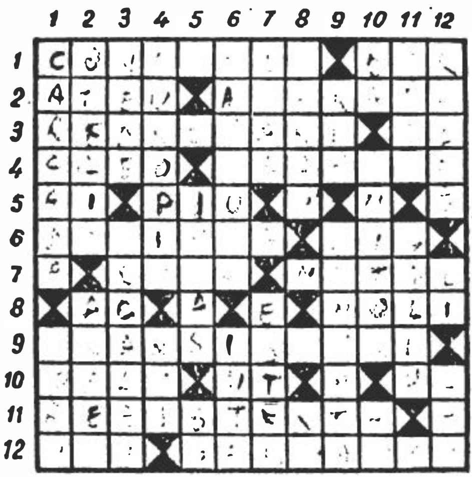
— Ceilalți trebuie să plece... duceți de aici femeile cît mai repede.

Din acea zi, bătrînul Geibel și-a mărginit activitatea la fabricarea iepurilor care țîșnesc dintr-o inimă de varză și a pisicilor care miorlăie lingîndu-și mustățile.

În românește de DORIN A. GROZA

Din tehnica modernă

de I. PĂTRAȘCU

ORIZONTAL: *1) Anodul tranzistorului prezentîndu-se sub forma unui vîrf metalic — Element chimic cu care se impurifică în mod intenționat cristalele de siliciu sau germaniu în construcția semiconductoarelor ; 2) Nu are prejudecăți religioase — Complexe tehnice, ca, de exemplu, receptoarele radio sau mașinile cibernetice de calcul în care sînt folosiți tranzistorii ; 3) Transformarea unui curent alternativ în curent continuu (se poate efectua cu ajutorul semiconductoarelor (pl.) — Pronume ; 4) Diminutivul Cleopatrei — Dispozitive de punere în funcțiune a aparatelor de radio și a altor mașini ; 5) Posezi — Imită strigătul puilor ; 6) Mînă în mînă cu tehnica modernă pune la dispoziția oamenilor cuceririle ei — Întăritură în calea unei ape ; 7) „Fruct"... care servește la realizarea unei legături între două organe de mașină — Element chimic bun conducător de căldură și electricitate ; 8) Dispozitiv instalat la bifurcația liniilor electrice aeriene — Molecule-gram ; 9) Dispozitive pentru amplificarea oscilațiilor electrice ; 10) Capitala Norvegiei — Veche notă muzicală — Articol și... lampă de radio ; 11) Se opune circulației electronilor ; 12) A lipi — Element chimic din cristalele căruia impurificate cu bor, arsen sau galiu se construiesc semiconductoarele.*

VERTICAL: *1) Partea metalică sau din masă plastică a unui aparat — Munte în Afganistan ; 2) Călit — Alt element cu care se impurifică cristalele unui semiconductor ; 3) Orășel în Belgia — A ridica temperatura unui filament dintr-un tub electronic, ceea ce nu mai e necesar la tranzistori ; 4) Element chimic din familia pămînturilor rare — De dată foarte recentă ; 5) Vechi locuitori din Peru — Sandu Georgescu ; 6) Pungută — Cu mare viteză ; 7) Piatră semiprețioasă care e un bioxid de siliciu hidratat — Compus organic adesea cu miros plăcut ; 8) Munte în nordul Moldovei — Nicolae Milescu ; 9) Operă comică de Planguette — A desface o instalație sau un aparat în piesele sale componente ; 10) Simbolul chimic al bariului — Alt electrod care intră în componența unui tranzistor — Diviziune de timp ; 11) Acid acetic diluat — Alt element de impurificare a cristalelor din semiconductoare ; 12) Dispozitiv electric alcătuit în principal dintr-o triodă la care grila comandă închiderea și deschiderea circuitului de placă (pl.) — Simbolul litiului — Moneda noastră.*

POŞTA REDACŢIEI

ALEXANDRU ŞTEFĂNESCU (Suceava). *Aveţi, incontestabil talent, dar în povestirea dv. „Taina rîului" aţi vrut să concentraţi atîtea lucruri, încît rezultatul devine incredibil. Pentru a-şi dovedi nevinovăţia, eroul dv., iniţial fără înclinaţii ştiinţifice, devine un savant care întruneşte geniul lui Einstein, Ţiolkovski şi Champollion luaţi împreună, ceea ce, trebuie să recunoaşteţi, e prea mult pentru un singur om. Pe de altă parte, recuperarea imaginilor trecute prin depăşirea vitezei luminii nu constituie o idee nouă. Explicaţiile „ştiinţifice" pe care le daţi dv. nu sînt totuşi convingătoare. În concluzie, aşteptăm noi veşti de la dv.*

TĂNASE MARIAN (Bucureşti). *Din paginile trimise nu ne putem forma o idee asupra posibilităţilor dv. literare.*

CHICAN L. DUMITRU (Giurgiu). *Lăsînd deoparte „coşurile" inerente vîrstei (aveţi doar 17 ani), stilul schiţei trimise e al unui autentic prozator. Restul (adică ce veţi da efectiv) ţine de „anticipaţie" şi, fireşte, de dv. Aşteptăm noi... surprize.*

PETRU DUMITRU (Ploieşti). *Întreaga dv. schiţă („Operaţia K") e o lungă descriere, cam tehnicistă a unei operaţii de reanimare. Principiul care stă la baza „învierii mortului" e, din punct de vedere ştiinţific, discutabil, iar literar nu e în stare să anime acţiunea povestirii. Deocamdată nu vă sfătuim să vă lansaţi în scrierea unui roman. În cea de-a doua povestire a dv. („Regie-anul 2113 e.n.") este vorba despre crearea unui film prin directa transpunere în imagine a gîndurilor ce străbat creierul regizorului. Această idee nu e lipsită de interes, deşi noi credem că, în ciuda deficienţelor cinematografiei, tocmai caracterul de vastă operă colectivă dă valoare filmelor actuale. Lăsînd deoparte acest aspect al lucrării, ea e scrisă în acelaşi stil tehnicist şi despuiat de orice suflu uman.*

NICOLAE MARCU (Turnu-Severin). *Din povestirea pe care ne-aţi trimis-o nu putem trage concluzia că merită să stăruiţi pe calea literaturii. Din păcate, chiar dacă v-am îndrepta noi greşelile gramaticale şi de stil, încă nu s-ar ajunge la o lucrare publicabilă. Vă sfătuim să frecventaţi un cerc sau un cenaclu literar. Cu ajutorul tovarăşilor de acolo vă veţi clarifica asupra posibilităţilor pe care le aveţi în domeniul scrisului. Asemenea cercuri literare există pe lîngă fabrici, cămine culturale, licee, cluburi ale tineretului şi case de cultură orăşeneşti. Aveţi de unde alege.*

EUGEN BUZULEAC (Iaşi). *Există în scrisoarea dv., ca, de altfel, şi în romanul pe care ni l-aţi trimis mai de mult, accente emoţionante şi indicii certe de talent. Noi v-am sfătuit să frecventaţi un cerc literar; dv. ne spuneţi că n-aveţi timpul s-o faceţi. În acest caz, dacă dorinţa*

dv. de a scrie este fără leac, va trebui să vă rezolvaţi singur problemele care decurg din crearea unei lucrări literare. Pentru mai departe, vă îndemnăm să vă învingeţi decepţia şi să vă încercaţi forţele în povestiri de mai mică întindere ; găsiţi o idee interesantă (eventual ne puteţi consulta cu privire la ea), daţi-i viaţă într-o povestire, fără să cădeţi pradă prolixităţii care vă paşte avidă, la fiecare pas.

I. FILIP (Grădiştea de Munte). *Reconstituiri ale vieţii primitive am mai publicat în Colecţie, dar ele aveau o coloratură ştiinţifico-fantastică, în vreme ce povestirea dv. e o simplă descripţie care nu intră cu nimic în genul promovat de noi.*

POŞTA CITITORILOR

IOSIF FĂRĂGĂU, Cluj, str. Arany Ianoş nr. 19 (are în plus numerele : 24—26, 37, 42, 50, 59, 60, 76, 83, 97, 101, 103, 110).

DAN WEIL, Pucioasa, raionul Tîrgovişte, regiunea Ploieşti, I.T.S. „Bucegi" — ţesătorie (are în plus numerele : 31, 67, 101, 106, 108—111, 186, 188, 192, 193, 196, 199—202, 209, 219, 224, 225, 234, 257—260).

EMIL ŢOPA, Mediaş, str. Călăraşilor nr. 18 (1, 3, 5—7, 15, 16, 22, 23, 24 şi 25 cîte două exemplare, 26, 29, 38, 45—48, 50, 66, 68, 69, 71—77, 81, 88, 89).

În atenţia colaboratorilor:

Materialele adresate redacţiei noastre trebuie să fie dactilografiate la două rînduri, pe o singură parte a filei, în cîte două exemplare. Fiecare lucrare trebuie să fie însoţită de un scurt rezumat.

Autorii ale căror materiale sînt acceptate vor fi înştiinţaţi în scris la adresa indicată, lucrările urmînd să apară potrivit necesităţilor redacţionale. Manuscrisele nepublicate nu sînt înapoiate.

MAXIME

● **Cea mai costisitoare dintre risipe este pierderea de timp.**

THEOFRAST (sec. 4 î.e.n.)

● **Dacă nu poţi ţine în loc această zi, cel puţin n-o pierde.**

DICTON LATIN

● **Totdeauna ai timp berechet dacă-l foloseşti bine.**

GOETHE (1831)

● **Timpul şi mareea nu aşteaptă pe nimeni.**

JOHN LYDGATE (1440)

● **Cine are timp şi-l aşteaptă să treacă îşi pierde timpul.**

W. CAMDEN (1614)

● **Timpul e singura avere pe care o poţi folosi cu zgircenie fără să te ruşinezi de această avariţie.**

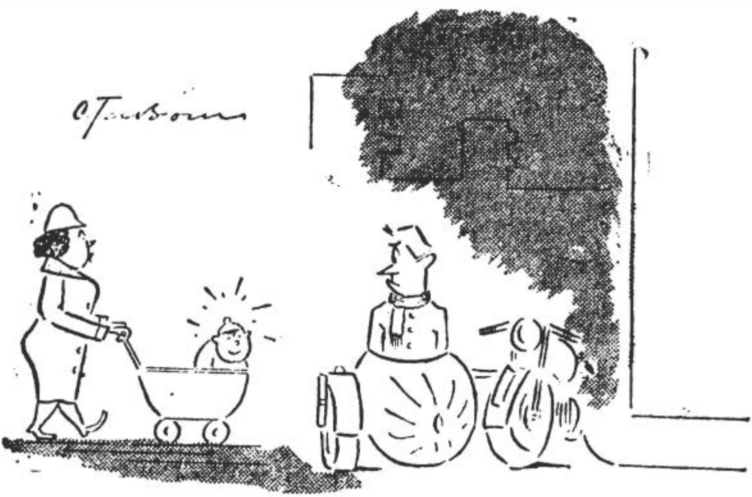
CH. DE BEAUCHÊNE (1827)

● **Clipa în care vorbesc s-a şi îndepărtat de mine.**

BOILEAU (1673)

● **Ştiinţa înaintează treaptă cu treaptă, nu prin salturi.**

T. MACAULAY (1844)

— *Nene, nici matale nu ştii să mergi ?*

de **CORNEL TABACU**

— *Fănică, iar s-a defectat frigiderul!*

de **VASILE MÎNDRĂ-CRAIȚĂ**

CURIOZITĂȚI

● *Cea mai mare perlă cunoscută pînă în prezent în lume a fost pescuită recent în apropierea arhipelagului Sulu, în partea de sud a Filipinelor. Perla e de formă ovală, lungă de 9 cm și lată de 6,5 cm. Ea a fost evaluată la 25 000 de dolari.*

● *Cele mai multe dintre materialele folosite în zugrăvirea exterioară a imobilelor au o sarcină electrică negativă, în timp ce în majoritatea cazurilor particulele de praf din atmosfera orașelor au o sarcină pozitivă, ceea ce explică depunerile de praf de pe zidurile clădirilor. Pentru a împiedica aceste depuneri care dăunează igienei și frumuseții orașelor, tehnicienii sovietici au pus la punct un procedeu de fabricare a unor materiale de zugrăvit avînd sarcină pozitivă.*

ANECDOTE

Dintr-o convorbire cu un artist „modest".
— Adevăratul om de talent e modest. Nu se laudă niciodată. Bunăoară, m-ai auzit vreodată vorbind despre mine însumi ?

★

În atelierul unui pictor „modernist".
— Vezi acest portret ? Imaginează-ți că cel ce mi l-a comandat vrea să-i modific forma nasului...

— Nimic mai simplu ! Pentru un portretist ca tine...
— Ţi se pare... Crezi că mai ştiu unde i-am pus nasul ? !

★

Diogene fu întrebat odată care-i cea mai potrivită oră pentru a lua masa ?

— Cel bogat poate mînca cînd vrea, iar cel sărac numai cînd poate, răspunse filozoful.

★

— Alo, tu eşti ?
— Da, dragă ! Ce s-a întîmplat de-mi telefonezi la ora asta ? Spune-mi mai repede !
— Linişteşte-te, nu-i nimic grav. Voiam doar să-ţi cer un sfat. Medicul i-a prescris soţului meu un medicament pe care trebuie să-l ia din două în două ore. Acum doarme. Crezi că e cazul să-l trezesc ca să i-l dau ?
— Dar ce are soţul tău ?
— Insomnii...

★

Niels Bohr n-a fost numai un mare fizician, ci şi un excelent... sportiv. Într-o noapte, întorcîndu-se cu colegii săi acasă de la cinema, Bohr trecu pe lîngă clădirea unei bănci din Copenhaga. Faţada acesteia se compunea din blocuri mari de beton, spaţiile dintre ele putînd sluji unui bun alpinist ca adevărate puncte de sprijin.

Unul dintre tinerii care îl însoţeau pe profesorul pe atunci în vîrstă de 50 de ani, dorind să-şi arate abilitatea, s-a căţărat pe aceste rosturi pînă a ajuns la etajul II.

Bohr a primit provocarea şi, încet, porni şi el să se caţăre.

Doi poliţişti care treceau prin apropiere, zărind pe omul ce se urca pe zid, se îndreptară în fugă într-acolo, fiind convinşi că se punea la cale un jaf. Presupusul spărgător se şi afla în apropierea etajului II cînd unul dintre poliţişti exclamă uşurat : „O, dar acesta nu-i altul decît profesorul Bohr".

★

Cînd poetul englez Tennyson a publicat poemul „Nălucirea păcatului", matematicianul Charles Babbage i-a trimis următoarea scrisoare : „Domnule, în poemul dumneavoastră există următoarele rînduri : «În fiecare clipă se naşte un om», «În fiecare clipă moare un om».

Vă atrag atenţia că nu este exact, deoarece creşterea populaţiei globului terestru este mai mare. Vă sfătuiesc să corectaţi în poemul dv. aceste rînduri şi să scrieţi astfel :

«În fiecare clipă moare un om ; În fiecare clipă se nasc 1 1/6 oameni».

Ar trebui să scrieţi o fracţie mult mai complexă, dar fie şi aşa, pentru poezie merge şi cifra aceasta".

★

Într-o zi Ampère se ducea la Universitate ; pe drum găsi o piatră pe care o ridică şi începu s-o studieze. Deodată, amintindu-şi de cursul pe care trebuia să-l ţină, scoase ceasul şi-l privi. Văzînd că e aproape ora lecţiei, iuţi pasul şi, ajungînd pe Podul Artelor, puse piatra cu grijă în buzunar şi aruncă ceasul peste parapet.

Tiparul executat la Combinatul poligrafic „Casa Scînteii"

2012

CLUB

COLECȚIA

Povestiri

ȘTIINȚIFICO-FANTASTICE

cpsf.info

prelucrare & editor Costin Teo Graur

i.m. Pompilu

Au scanat, corectat, prelucrat.

Ceea ce nu au fost în stare redacțiile Știință și tehnică sau cei care au dat să continue CPSF, au reușit, cu multă dăruire, muncă și cheltuială, acești entuziaști.

Lor trebuie să le mulțumim pentru că avem acum posibilitatea să (re)citim legendara Colecție.

clandher
flash_gordon
evilgheorghe
krokodylu
progressivefan3
car_deva
coollo
fractalus
panionios
nid68
un anonim (RK)
Gyuri
hunyade
dl. Dan Lăzărescu
Cilly Willy
fizikant
Doru Filip
connieG

(dacă este omis cineva, vă rog un email și reparăm greșeala)

• NOIEMBRIE 1966

PREȚUL 1 LEU | 41007